

Sygn. akt II KZ 28/21

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **K. J.**

co do którego wyrokiem

Sądu Rejonowego w O. z dnia 6 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...), utrzymanym w mocy wyrokiem

Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 lutego 2021 r., sygn. IV Ka (...), warunkowo umorzono postępowanie karne o czyn z art. 157 § 2 k.k. na okres 2 lat próby, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 lipca 2021 r.,

zażalenia, wniesionego przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

na zarządzenie przewodniczącego IV Wydziału Karnego - Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 maja 2021 r.,

odmawiające przyjęcia kasacji, wobec jej niedopuszczalności z mocy ustawy, na podstawie art. 530 § 3 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący IV Wydziału Karnego – Odwoławczego Sądu Okręgowego w P. na podstawie art. 530 § 2, art. 523 § 1, 3 i 4 k.p.k. odmówił przyjęcia kasacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego. Nadzwyczajny środek zaskarżenia został w realiach niniejszej sprawy uznany za niedopuszczalny z mocy ustawy, gdyż został wniesiony na niekorzyść od wyroku

warunkowo umarzającego postępowanie karne. Zgodnie natomiast z treścią art. 523 § 3 k.p.k. kasację na niekorzyść można wnieść jedynie od uniewinnienia lub umorzenia postępowania. Wprawdzie art. 523 § 3 k.p.k. w aktualnym brzmieniu obejmuje każde umorzenie postępowania, niezależnie od podstawy tego rozstrzygnięcia, jednakże normą tego przepisu nie jest objęty wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne. Jest to bowiem orzeczenie odrębne od umorzenia postępowania, o czym świadczy choćby fakt, że stanowi ono rozstrzygnięcie o charakterze merytorycznym, w którym – odmiennie aniżeli w przypadku umorzenia postępowania kończącego sprawę jedynie od strony formalnej - przesądza się sprawstwo i winę oskarżonego. Dopuszczenie zatem kasacji na niekorzyść od takiego wyroku oznaczałoby akceptację rozszerzającej wykładni tego przepisu. Od przedmiotowego wyroku dopuszczalna byłaby jedynie kasacja z powodu wystąpienia uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Te jednak nie zostały podniesione w kasacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Zażalenie na to zarządzenie złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, który zakwestionował powyższy pogląd, wnosząc o uchylenie zarządzenia i przekazanie akt sprawy Sądowi Okręgowemu, celem nadania kasacji właściwego biegu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie okazało się oczywiście bezzasadne. Kwestionując stanowisko wyrażone w zaskarżonym zarządzeniu, skarżący pominął pogląd doktryny, zgodnie z którym zawarte w § 3 art. 523 k.p.k. ograniczenie podmiotowe i przedmiotowe do wniesienia kasacji na niekorzyść skazanego przez stronę interpretować należy w sposób literalny. Oznacza to, że kasacja nie przysługuje od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne. Ustawa wyraźnie wyodrębnia ten rodzaj decyzji procesowej pośród innych (np. art. 414 § 1 k.p.k.). Skoro w art. 523 § 3 k.p.k. nie został wymieniony, to ten brak należy odczytać jako regulację negatywną, która w zamyśle ustawodawcy ma za zadanie ograniczyć dostęp stron do kasacji [zob. D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021, t. 41]. Ta wykładnia znajduje akceptację w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym – jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia

- podkreśla się istotę orzeczenia warunkowo umarzającego postępowanie i jego odrębności, wspierające stanowisko, że nie wchodzi ono w zakres orzeczeń określony treścią art. 523 § 3 k.p.k. (zob. np. postanowienia: z dnia 25 września 2018 r., V KK 285/18, LEX nr 2574406, z dnia 19 grudnia 2018 r., IV KZ 51/18, LEX nr 2594055).

Zbędne były rozważania skarżącego, odnoszące się do istoty wyroku warunkowo umarzającego postępowanie, bowiem jest to oczywiste i nie było w sprawie kwestionowane. Co więcej, to właśnie owa specyfika stanowiła argument wspierający uznanie, że wzmiankowana kategoria wyroku nie zalicza się do wymienionych w art. 523 § 3 k.p.k. Nie dezawuuje takiej interpretacji dokonana na mocy ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 437) nowelizacja tego przepisu, w wyniku której rozszerzenie dopuszczalności kasacji wniesionej przez stronę na niekorzyść oskarżonego polegało na uchyleniu podstaw umorzenia, w przypadku wystąpienia których stronie przysługiwała uprzednio kasacja (art. 17 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. oraz z powodu niepoczytalności sprawcy). Mimo, że usunięto zawężenie podstaw umorzenia, a obecnie strona może wnieść kasację niezależnie od jego podstawy, nie zmienia to jednak faktu, że nadal chodzi, jak ujmuje to ustawodawca, o wyrok umarzający, a nie warunkowo umarzający postępowanie karne.

W tych realiach rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. uznać należało za prawidłowe, co – wobec niezasadności środka odwoławczego - implikowało orzeczenie o utrzymaniu w mocy zaskarżonego zarządzenia.